

PLANY ATAKU MILITARNEGO NA POLSKĘ?

WYKŁAD PROF. HANSA-PETERA MÜLLERA

Jerzy Leszkowicz-Baczyński

Instytut Socjologii,
Wydział Pedagogiki, Socjologii i Nauk o Zdrowiu

12 marca br. w murach Uniwersytetu Zielonogórskiego miał miejsce wykład pracownika Instytutu Socjologii Uniwersytetu Zielonogórskiego (jednocześnie berlińskiej Hochschule für Wirtschaft und Recht) prof. Hansa-Petera Müllera. Wykład tłumaczony był symultanicznie z języka niemieckiego przez mgr. Jerzego Bielerzewskiego. Temat określony został następująco: *Rozwiązanie zewnętrzne czy wewnętrzne? Polski kryzys 1980/1981. Nowe dokumenty dotyczące planowanej interwencji zbrojnej NRD w Polsce*. Spotkanie to zawierało się w cyklu spotkań naukowych organizowanych przez Zielonogórski Oddział Polskiego Towarzystwa Socjologicznego.

Formuła spotkania zawierała się w trzech częściach. Pierwszą był wspomniany wykład, którego celem była prezentacja uwarunkowań polityki militarnej ówczesnego ZSRR dotyczącej Polski na przełomie lat siedemdziesiątych i osiemdziesiątych ubiegłego wieku. Jej założeniem była pełna kontrola militarna obszaru Europy Środkowo-Wschodniej przez armię radziecką. Niezwykle dynamiczny i zasadniczo niekontrolowany rozwój wydarzeń politycznych w Polsce początku lat osiemdziesiątych, w tym ówczesne próby zmian na polskiej scenie politycznej oraz „tendencje odśrodkowe” stanowiły istotne zagrożenie dla ustaleń porządku jałtańskiego, jaki obowiązywał po drugiej wojnie światowej. Stąd też w Moskwie analizowano różne scenariusze interwencji służące utrzymaniu radzieckiej hegemonii w Polsce, a szerzej - w całym regionie. Główny scenariusz przewidywał w przypadku dalszego, niekontrolowanego rozwoju wydarzeń politycznych w Polsce - użycie siły militarnej w celu przywrócenia stanu wyjściowego i zdławienie sił reformatorskich. Nie było przy tym wiadome, jaka rolę odegrać może w tym procesie Wojsko Polskie, bowiem bratobójcza walka była mało prawdopodobna. W tym celu w sztabie armii radzieckiej opracowano różne scenariusze militarnej agresji na Polskę, w tym plan ataku realizowany przez jej jednostki stacjonujące w garnizonach na terenie naszego kraju we współdziałaniu z oddziałami wojsk Niemieckiej Republiki Demokratycznej. Co istotne, wartościowym uzupełnieniem wykładu prof. Müllera była multimedialna prezentacja fotokopii wielu dokumentów wojskowych (raportów, planów, szkiców i map), z których większość opatrzona była ówczesną klauzulą tajności, a które dopiero niedawno ujrzaly światło dzienne.

Drugą część stanowiły wypowiedzi ekspertów zaproszonych do udziału w tym spotkaniu. Ze względu na historyczno-politologiczny charakter spotkania, do udziału zaproszeni zostali historycy: prof. Czesław Osękowski i prof.

Robert Skobelski oraz politolodzy: prof. Jarosław Macała i dr Agnieszka Opalińska. Panel czworga badaczy z Uniwersytetu, zwłaszcza ich bieżące komentarze na temat wygłoszonych tez, stanowił ważne uzupełnienie treści wykładu,

bowiem każdy z panelistów odniósł się do różnych treści przedstawionego wykładu.

Ostatnią część spotkania stanowiła dyskusja z udziałem zgromadzonego audytorium.

Warto wspomnieć, że dzięki uprzejmości dyrekcji Biblioteki Uniwersyteckiej wykład odbył się w sali seminaryjnej w nowym gmachu biblioteki - zasadniczo w „przeddzień” jej otwarcia. Ta nowa lokalizacja przekonuje, że w infrastrukturze pomieszczeń Kampusu B mieszczącego się przy al. Wojska Polskiego pojawiło się kolejne, komfortowe, nowoczesne i niezwykle estetyczne miejsce, które umożliwi dalszą prezentację i wymianę naukowych poglądów.